

Normy DKR (ang. GAEC) określone na poziomie krajowym w ramach warunkowości

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)		Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
DKR 1	Utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym, regionalnym, sub-regionalnym, grup gospodarstw lub gospodarstwa. Ten stosunek nie może spaść o więcej niż 5% w porównaniu z rokiem referencyjnym 2018.	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Udział trwałych użytków zielonych (TUZ) w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju nie może się zmniejszyć o więcej niż 5 % w stosunku do roku referencyjnego 2018. W przypadku zmniejszenia wskaźnika TUZ o więcej niż 5 %, przekształcanie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy przekształcili trwałe użytki zielone, będą zobowiązani do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia TUZ na innym gruncie. Szczegóły dotyczące powyższego obowiązku oraz kategoria rolników, którzy zostaną objęci obowiązkiem ponownego przekształcenia, zostaną określone w przepisach krajowych.</p> <p>Zakres terytorialny (regionalny lub krajowy): krajowy</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, którzy posiadają w swoim gospodarstwie TUZ lub którzy przekształcili TUZ.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Trwałe użytki zielone w dużym stopniu przyczyniają się do ochrony zasobów węgla, a także ochrony gleby, zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla oraz zachowania różnorodności biologicznej.</p>
DKR 2	Ochrona terenów podmokłych i torfowisk	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy są zobowiązani przestrzegać zakazu ich przekształcania i zaorywania. Norma zostanie wdrożona od 2025 r.</p> <p>Zakres terytorialny i wyznaczony obszar: Rolnicy zobowiązani do przestrzegania warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, którzy w swoim gospodarstwie będą posiadali grunty wyznaczone jako obszary podmokłe i torfowiska.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, posiadający wyznaczone obszary podmokłe i torfowiska.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Utrzymanie obszarów podmokłych i torfowisk w celu magazynowania węgla w glebie i zapobiegania emisji dwutlenku węgla do atmosfery.</p>
DKR 3	Zakaz wypalania ściernisk, chyba że służy ono zdrowiu roślin	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Zakaz wypalania gruntów rolnych.</p> <p>Zakres terytorialny: Wszystkie użytki rolne podlegające</p>

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)		Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
		<p>warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Wszyscy rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Utrzymanie poziomu materii organicznej gleby i zapobieganie bezpośrednim emisjom dwutlenku węgla i pyłu drobnego (PM 2.5) do atmosfery.</p>
DKR 4	Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie i minimalnej szerokości stref buforowych: Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej 3 m.</p> <p>Zakres terytorialny, łącznie z definicją wód powierzchniowych objętych normą: Wszystkie użytki rolne sąsiadujące z wodami powierzchniowymi i podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Definicja wód powierzchniowych, których dotyczy norma DKR 4: rowy o szerokości powyżej 5 m liczonej na wysokości górnej krawędzi brzegu rowu, jeziora i zbiorniki wodne, cieki naturalne, kanały, ujęcia wody, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, obszary morskiego pasa nadbrzeżnego. Wskazane rodzaje wód powierzchniowych są zgodne z przepisami prawa krajowego, wdrażającymi przepisy dyrektywy azotanowej 91/676/EWG tj. Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu¹, w ramach których obowiązuje zakaz stosowania nawozów azotowych na gruntach rolnych w odległościach wynoszących co do zasady 5, 10 lub 20 m.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych oraz posiadający użytki rolne położone w sąsiedztwie wód powierzchniowych.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Zmniejszenie zanieczyszczenia wód, w szczególności nawozami i środkami ochrony roślin pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Poprawa jakości wód i ochrona wód przed eutrofizacją.</p>
DKR 5	Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grunty orne położone na stokach o nachyleniu $\geq 20\%$

¹ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. poz. 243)

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)		Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
	degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu	<p>uznaje się za utrzymywane zgodnie z normami, jeżeli gruntów tych:</p> <ol style="list-style-type: none"> nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku; nie utrzymuje się jako ugór czarny w okresie od jesienno-zimowym (od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego). <ul style="list-style-type: none"> Na gruntach ornych, położonych na stokach o nachyleniu $\geq 20\%$, wykorzystywanych pod uprawę roślin wieloletnich, utrzymuje się okrywą roślinną lub ściółkę w międzyrzędziach. <p>Zakres terytorialny: Grunty orne: o nachyleniu $\geq 20\%$ i podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, posiadający w swoim gospodarstwie grunty orne o nachyleniu $\geq 20\%$.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Proponowane praktyki na zboczach o nachyleniu $\geq 20\%$ (które w szczególności narażone są na silne ryzyko degradacji gleby erozją wodną, co może skutkować niszczeniem profilu gleby i powstawaniem krajobrazu erozyjnego) ograniczą zjawiska erozji gleb oraz procesów towarzyszących – transportu składników nawozowych i zanieczyszczenia wód związkami biogennymi, utraty materii organicznej gleb zagrożonych erozją, zamulanie dróg, poboczy oraz cieków wodnych.</p>
DKR 6	Minimalna pokrywa glebowa w celu uniknięcia niepokrytej gleby w najbardziej newralgicznych okresach	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Na powierzchni stanowiącej co najmniej 30% gruntów ornych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, utrzymuje się okrywą ochronną gleby w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego lub prowadzi się systemy uprawy bezorkowej lub pasowej.</p> <p>Zakres terytorialny i dany okres: Grunty orne, podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy posiadający w swoim gospodarstwie grunty orne i podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Utrzymanie okrywy ochronnej gleby w okresie jesienno-zimowym przyczynia się do ochrony gleby przed erozją i utratą materii organicznej gleby. Ponadto wpływa ona także na ograniczenie spływu nawozów i związków biogennych do wód, przez co ogranicza ich zanieczyszczenie.</p>
DKR 7	Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Gospodarstwa powyżej 10 ha gruntów ornych zobowiązane są do prowadzenia co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych,</p>

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)	Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
<p>potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z normy gospodarstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – o powierzchni do 10 ha gruntów ornych, – w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych, – w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub stanowi sumę powyższych. <p>Gospodarstwa, w których prowadzona jest produkcja ekologiczna zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848, potwierdzona certyfikatem, uznaje się za spełniające normę DKR 8.</p>	<p>przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż 65% gruntów ornych, a dwie uprawy główne łącznie nie mogą zajmować więcej niż 90% gruntów ornych.</p> <p>Za odrębną uprawę uznaje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw, – pszenicę orkisz <i>Triticum spelta</i>, – formę ozimą i jarą tego samego rodzaju, – gatunek z rodzin kapustowatych (<i>Brassicaceae</i>), psiankowatych (<i>Solanaceae</i>) i dyniowatych (<i>Cucurbitaceae</i>), – grunt ugorowany, – trawę lub inne pastewne rośliny zielne. <p>Z wdrażania normy wyłączone są gospodarstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych, – w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub stanowi sumę powyższych. <p>Gospodarstwa, w których prowadzona jest produkcja ekologiczna zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848, potwierdzona certyfikatem, uznaje się za spełniające normę DKR 8.</p> <p>Zakres terytorialny:</p> <p>Grunty orne podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, z wyłączeniem gospodarstw do 10 ha gruntów ornych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy:</p> <p>Rolnicy posiadający w swoim gospodarstwie grunty orne i podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, z wyłączeniem gospodarstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> – do 10 ha gruntów ornych, – w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych, – w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub stanowi sumę powyższych, – w których prowadzona jest produkcja ekologiczna zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848, potwierdzona certyfikatem – zasada ta ma zastosowanie jedynie do tej części obszaru gospodarstwa rolnego, na której ta produkcja ekologiczna jest prowadzona. <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki:</p>

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)	Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
	<p>Wdrożenie normy w proponowanej formie będzie przyczyniać się do zachowania potencjału gleb poprzez przerywanie upraw monokulturowych jako jednego z czynników wpływających na degradację gleb. Praktyka będzie ograniczała specjalizację produkcji, co w efekcie przekłada się na zmniejszenie zużycia przemysłowych środków produkcji, tj. głównie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin. Intensywne użytkowanie gleb w monokulturach niszczy strukturę gleb, prowadzi do nadmiernej aeracji siedlisk oraz do mineralizacji próchnicy i uwalniania dużych ilości dwutlenku węgla do atmosfery.</p>
<p>DKR 8</p> <ul style="list-style-type: none"> Minimalny udział 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie wykorzystanych na obszary i obiekty nieprodukcyjne, włączając w to grunty ugorowane. Minimalny udział 7% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie w przypadku, jeśli do wypełnienia obowiązku wykorzystywane są międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, z czego co najmniej 3% powierzchni gruntów ornych stanowią obszary lub obiekty nieprodukcyjne lub grunty ugorowane. Dla międzyplonów należy stosować współczynnik ważenia 0,3. W przypadku jeśli rolnik podejmie w ramach ekoschematów zobowiązanie dotyczące przeznaczenia co 	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie, łącznie z wykazem elementów chronionych i % gruntów ornych przeznaczonych na obiekty lub obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rolnicy posiadający grunty orne o powierzchni powyżej 10 ha gruntów ornych w gospodarstwie zobowiązani są do przeznaczenia co najmniej 4% ich powierzchni na obszary lub obiekty nieprodukcyjne. W przypadku jeśli do wypełniania normy wykorzystywane są międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, minimalny udział powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie przeznaczany na obiekty lub obszary nieprodukcyjne oraz międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, wynosi co najmniej 7%, z czego co najmniej 3% powierzchni gruntów ornych stanowią obszary lub obiekty nieprodukcyjne lub grunty ugorowane. W przypadku jeśli rolnik podejmie w ramach ekoschematów zobowiązanie dotyczące przeznaczenia co najmniej 7% gruntów ornych w gospodarstwie na obiekty lub obszary nieprodukcyjne, minimalny udział gruntów ornych w gospodarstwie na obszary i obiekty nieprodukcyjne w ramach normy DKR 8 zostaje obniżony do 3%. <p>Obiektami nieprodukcyjnymi służącymi do realizacji ww. obowiązku są w szczególności: grunty ugorowane, w tym ugory z roślinami miododajnymi, bez stosowania środków ochrony roślin, żywopłoty, pasy zadrzewione, zadrzewienia liniowe, pojedyncze drzewa, rowy, zagajniki śródpolne, oczka wodne, miedze śródpolne, strefy buforowe, pasy gruntów kwalifikujące się do płatności wzdłuż obrzeży lasu (bez produkcji) bez stosowania środków ochrony roślin, spełniające określone kryteria.</p> <p>Obiektami produkcyjnymi służącymi do realizacji ww. obowiązku są: międzyplony oraz uprawy wiążące azot bez stosowania środków ochrony roślin, spełniające określone kryteria.</p> <p>Do wyliczenia minimalnej powierzchni przeznaczanej na obiekty lub obszary nieprodukcyjne, międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, stosowane są współczynniki ważenia i konwersji (analogiczne jak w ramach zazielenienia).</p>

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)	Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
<p>najmniej 7% gruntów ornych w gospodarstwie na obszarach i obiekty nieprodukcyjne, minimalny udział gruntów ornych w gospodarstwie na obszarach i obiekty nieprodukcyjne w ramach normy DKR 8 jest ograniczony do 3%.</p> <p>Państwa członkowskie mogą wyłączyć z niniejszego punktu gospodarstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – o powierzchni do 10 ha gruntów ornych, – w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych, – w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub stanowi sumę powyższych. <ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie elementów krajobrazu • Zakaz przycinania żywopłotów i drzew w okresie wylęgu i chowu ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> • Elementy krajobrazu podlegające zachowaniu: drzewa będące pomnikami przyrody, oczka wodne o powierzchni mniejszej niż 100 m², rowy o szerokości nieprzekraczającej 2 m. • Na użytkach rolnych obowiązuje zakaz przycinania drzew i żywopłotów (z wyłączeniem wierzb, drzew owocowych i zagajników o krótkiej rotacji) w okresie lęgowym ptaków, tj. od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca. <p>Zakres terytorialny: Użytki rolne podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Z obowiązku przeznaczenia minimalnego procentu na obszary lub obiekty nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, wyłączeni są rolnicy posiadający gospodarstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) o powierzchni do 10 ha gruntów ornych, (ii) w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych, (iii) w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych. <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Wymienione wyżej praktyki są ważnym elementem polityki zrównoważonego rozwoju, przyczyniającym się do wzmocnienia sieci siedlisk przyrodniczych, płatów i korytarzy ekologicznych, a przez to – zwiększenia różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt. Bezpośrednio przyczyniają się do poprawy różnorodności biologicznej poprzez zachowanie i utrzymanie wskazanych elementów krajobrazu, a także poprzez określenie okresu przycinania drzew i krzewów w okresie lęgowym ptaków w gospodarstwach rolnych.</p>
DKR 9	<p>Podsumowanie praktyki w gospodarstwie: Rolnicy są zobowiązani do przestrzegania zakazu przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000.</p>

Praktyki dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR)	Opis sposobu wdrażania praktyki lub wymogu
<p>na obszarach Natura 2000</p>	<p>Cenne trwałe użytki zielone zostaną wyznaczone na obszarach Natura 2000 w sposób analogiczny do obecnego w ramach zazielenienia, tzn. jako te trwałe użytki zielone, dla których w planach zadań ochronnych albo w planach ochrony określono działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, lub, w przypadku nieustanowienia planów zadań ochronnych albo planów ochrony dla obszarów Natura 2000, zostaną one wskazane w załączniku do właściwego rozporządzenia.</p> <p>Zakres terytorialny i obszar wyznaczony: Wyznaczone cenne trwałe użytki zielone na obszarach Natura 2000 podlegające warunkowości, o której mowa w art. 11 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Rodzaj rolników, których to dotyczy: Rolnicy, posiadający w swoim gospodarstwie trwałe użytki zielone wyznaczone jako cenne położone na obszarach Natura 2000 i podlegający warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.</p> <p>Wyjaśnienie wkładu w główny cel praktyki: Utrzymanie wyznaczonych cennych trwałych użytków zielonych na obszarach Natury 2000 w celu zachowania różnorodności biologicznej.</p>